Suzana Zagorc, avtorica knjige **Ne me silit, da ti lažem**

Je prevara kdaj lahko tudi *dobra naložba?*

Če te vara mož in si to pravkar izvedela, beri dalje. Če si ti ta, ki živiš z grenko-sladko skrivnostjo in imaš ob možu ljubimca, beri dalje. Če si že nekaj časa v tem, da veš, da te vara, pa mu je zdaj žal, beri dalje. Če ti je morda najboljša prijateljica speljala moža in si v šoku, beri roman, ki ga je napisala Suzana Zagorc. Odlična opazovalka medosebnih odnosov je, ki smo jo pred sedmimi leti spoznavali ob samoizpovedni knjigi Kaj pa vidva čakata. Lahko rečemo, da je v zadnjem času rdeča nit številnih serij, pa tudi na novo izdanih knjig prevara. Je prevara kdaj lahko tudi dobra naložba? Kaj pravi na to avtorica knjige Ne me silit, da ti lažem? Avtorica, ki je priznala, da jo je to, da je bila večji del življenja pridna punca, pripeljalo do izgorelosti. Zdaj zna reči ne, znajo pa to tudi njene junakinje, po branju verjamem, da bo znala tudi marsikatera bralka. »Nisem bila ves čas samo pridna. Tudi če ne veste, vem jaz.«

Tekst: **URŠKA KRIŠELJ GRUBAR**

FOTO: MIRJAM ZDOVC, SHUTTERSTOCK

*** Kako potolažiti žensko, ki nam zaupa, da jo mož vara? Kaj želi slišati v tistem trenutku? V knjigi ste to krasno opisali.**

Ima pravico, da je jezna, žalostna, razočarana. Trajalo bo, ampak enkrat bo minilo. Kakorkoli se bo odločila (ali ga sprejme nazaj ali ne), je to zgolj njena odločitev. Haha, in če je treba: tista druga je navadna trapa in on velik bedak. Je pa dejstvo, da nihče od nas ni last nikogar. Živimo skupaj, ker smo se tako odločili, mogoče to tudi podpisali, kar nam pa še ne daje pravice od partnerja terjati, da živi po naših pričakovanjih. In če se odloči, da to partnerstvo ne bo več njegova zgodba, to še ne pomeni, da smo slabi, temveč da se je on pač odločil drugače.

*** Pismo prevarane žene možu, ko je po letih spoznala, da nič ni prav in nič ni narobe, je katarzično, od kod ste črpali snov za to? Osho, Mooji? »Vem, da imaš ti svoj prav, a izgubiti ga je nekaj najlepšega.«**

Veliko sem brala, morda se me je kaj prijelo, ampak nisem črpala od nobenega guruja, filozofa ali mistika, temveč iz izkušenj žensk, ki so se po travmatičnih situacijah postavile na noge.

*** Vaša junakinja se zave, da je njena prevara partnerja v težkih trenutkih lahko zanjo tudi dobra naložba.**

Zakaj pa ne? Kdo pa je tisti, ki bo sodil, kaj je prav in kaj narobe? Jaz najmanj. Verjetno se ta beseda marsikomu zatakne v grlu zato, ker nanjo pomisli ženska, medtem ko za svojo družino peče potico. Kot bi oskrunila nekaj svetega, združila nerazdružljivo: potico kot simbol dobre žene in prevaro, greh. Če bi na to pomislil moški, bi samo skomignili, češ, moški taki pač so … Ta lik verjetno nagovori precej žensk in zanjo navijamo, daj, vzemi si nekaj zase, saj ti pripada, ni ti treba iz leta v leto peči potico za moža, ki mu je verjetno vseeno, če bi jo prinesla iz trgovine. Bralke vemo, da je zaradi tega ne bo imel nič raje, a to vseeno tudi same počnemo. Mogoče ne s potico, pa s čim drugim.

*** Če je treba, kradi trenutke zase …**

Ja. Ker samo zadovoljno srce je lahko mlado. Ker se samo zadovoljno srce rado vrne. In čas zase je treba včasih tudi ukrasti. Še bolje redno. Sebi ali drugim. Ženskam je to seveda težje, posebej tistim z manjšimi otroki, a tu ne gre samo za razmerje enakopravnosti med ženskami in moškimi. Gre tudi za druge obveznosti, službo, ki se vse bolj zajeda tudi v prosti čas, ljudi, ki vedno nekaj potrebujejo, ekrane, ki bi nam ukradli še spanje. Včasih je edina moč, ki jo moramo zbrati, ta, da zaloputnemo vrata in gremo. Ali pa jih zaklenemo za vse in ostanemo notri. Vse lahko počaka, samo ta trenutek ne.

*** Modra stara ženska v naših koncih vedno reče, »če znaš ukrast, moršznat tud skrit«. Je za skrivanje potrebna moč ali je potrebna za prizznanje resnice? Moški si brez slabe vesti vzamejo, kar se jim zdi, da jim pripada. Je bolj modro o teh »krajah« molčati ali se o vsem odkrito pogovoriti, tvegati ločevanje in poskusiti srečo na novo?**

Verjetno je odvisno od tega, kaj ukradeš. Ali jabolko ali kakšen drug prepovedan sadež. Moč za priznanje ali moč, da skriješ? Moč, da slediš sebi, svoji resnici. Sicer pa, kolikor je strokovnjakov za odnose, toliko je verjetno nasvetov. Predvsem je odvisno, od kod izhaja tvoj impulz, da bi prevaral, se ločil, začel na novo, od kod izvirajo argumenti za ali proti. Tisti, ki izvirajo iz zasužnjujočih pre-

pričanj, ki nam jih je vsadila družba, res niso merilo. Spet drugi, brez vsake odgovornosti slediti zgolj svojemu srcu (v knjigi se sicer izrazim tudi bolj slikovito), tudi ne. Če se ozremo vase, v svoje drobovje, bomo slej ko prej začutili, kaj je prav za nas. Kar pa še ne pomeni, da bo lahko.

*** Ženska, ki prevzema prijateljičinega moža, je v knjigi Ivanna, Ukrajinka, ki je od malega vzgajana, da zna tudi na račun sebe zadovoljiti moškega v zameno za varnost, kar njena prijateljica, ki se zavzema, da je sprejeta kot enakopravna partnerica, ne zna najbolje. Se vam zdi to problem, ki se ga Slovenke premalo zavedamo, in kako ga rešiti, če se nam zgodi, kot se je zgodilo eni vaših junakinj, da ji je šarm druge ženske speljal moža?**

Strah pred tem, da nam partnerja lahko spelje kdo drug, lepši, boljši, bolj razumevajoč itd., izvira iz negotovosti in verjetno ne vodi v izpolnjujoče partnerstvo. Verjetno se je že vsakdo, razen če ni popolnoma egocentričen, kdaj vprašal, kako lahko sam prispeva k temu, da osreči partnerja, kako se lahko tudi sam izboljša, ne samo, da to pričakuje od partnerja. Vendar je nekje meja. Ženske, kot smo me, ne bi bile srečne, če zanikamo sebe, svoje ambicije in stvari, v katere verjamemo, zgolj zato, da bi osrečile moškega. To bi doživele kot izdajo – sebe in vseh žensk pred sabo, ki so se borile, da se me danes lahko svobodno odločamo. Vendar je verjetno nekje sivo polje, ko lahko vložimo malo več truda za veliko boljši rezultat. Ne bi rekla, da je to problem Slovenk, vsi bi potrebovali znanja iz

odnosov, tako moški kot ženske, saj smo si v določenih točkah različni, poganjajo nas različni hormoni, potrebujemo različne stvari in partnerstvo ni vse ali nič, vzemi ali pusti, ampak je vse tisto vmes.

*** Si ženske lahko med sabo pomagamo, kakšne so vaše izkušnje?**

Zagotovo si lahko, vprašanje pa je, ali si in koliko. Zelo si želim, da bi si več in si ne bi nastavljale nog, temveč druga drugi držale lestev. A verjetno obstajajo razlogi, zakaj imajo moški zavezništva, ženske pa v najboljšem primeru nekaj prijateljic, ki jih lahko pokličemo, kadar nam je hudo. Medtem ko je ključna beseda moških interesov »network«, kar velja tako za poslovni kot zasebni čas, je ženska skrb – izven delovnega časa – po večini usmerjena v svojo osnovno celico – družino. Verjamem, da ko ženske dosežejo toliko zrelosti, da se ne čutijo ogrožene, z veseljem spodbujajo druge ženske, jim pomagajo in se veselijo njihovih uspehov. Sama sem pred izidom romana Ne me silit, da ti lažem za recenzijo zaprosila tri uspešne ženske, ki jih cenim. Čeprav jih prej nisem poznala in niso še nikoli slišale zame, so vse prebrale delo in njihova recenzija je danes na ovitku romana. Za to sem zelo hvaležna.

*** Kaj vse nam lahko pomaga, kadar nas ranijo? Kaj pomaga ženskama v knjigi?**

Čas in osnovno samozaupanje, da si v redu in dober človek, da nisi kriv, morda nihče ni kriv, in da bo tudi to minilo. Ena od glavnih junakinj ves čas čaka na opravičilo, da mu je žal, da je bilo to, kar je naredil, neumnost. Upanje, da bo to spoznal, ji nekaj časa daje uteho. A čez čas ga zamenjajo druga spoznanja.

*** Moškega v knjigi, ki ženi pove, da se je zaljubil v drugo, bralka dojame kot butlja brez moči, ki se mu je pač zgodilo, ampak potem se vendarle odloči za družino. Bralka mu to težko odpusti, medtem ko prijateljica te za zvestobo oropane ženske v svojem zakonu naredi enako, prevara moža. Njo prikažete, kot da je to neke vrste zadoščenje za vse njeno trpljenje.**

Situacija je sorodna, a vendar je naš pogled drugačen. Ja, verjetno gre za zadoščenje za vse poročene bralke ali tiste v dolgoletnih partnerstvih. Moškim je bilo skozi zgodovino dovoljeno veliko več. Ženske se v dolgoletnih zakonih, tudi če so dobri, veliko načakamo. O tem bi nam več lahko povedale ženske, ki slavijo petdeset ali več let poroke. Moja tašča pri sedemdesetih pravi, da je bilo vsega in da je vesela, ker je mimo, da je končno mir. Ne bi takšna ženska mirneje živela, če bi vedela, da je tudi sama v življenju uživala? Pa niti slučajno ne govorim o ljubimcih, temveč o tem, da je v življenju počela stvari, ki so jo osrečevale. Ali bomo še naprej čakale, morda vse življenje, iskale drugega, ki nam bo to dal, ali pa si želje uresničimo same, je naša odločitev. Saj ženske slej kot prej pridemo do tega spoznanja. In takrat nam je mogoče žal, da si nismo vzele še kaj več. ■